

Samenvatting Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar.

1. Ecologische informatie

De gewone dwergvleermuis is een kleine vleermuissoort met een zwarte snuit en korte ronde oren. Deze dieren komen vooral voor in gebouwen, waar ze in de zomer en de winter nauwe ruimten onder dakpannen en in spouwmuren benutten. Hier en daar worden ook wel groepen overwinterende dieren gevonden in ruïnes, kasteelkelders, ondergrondse groeven en gebouwen met dikke muren. Soms gebruikt de soort ook nauwe ruimten in bomen. De gewone dwergvleermuis foerageert in steden en dorpen, in bos en bij water. Vliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied lopen vrijwel altijd langs beplanting en andere lijnvormige structuren. De soort komt in bijna geheel Nederland voor en ontbreekt alleen op een aantal waddeneilanden. Op veel plaatsen is het de meestvoorkomende vleermuissoort. Over de aantalsontwikkeling is niets bekend.

2. Bescherming

Gewone dwergvleermuizen mogen niet worden gedood of opzettelijk verontrust; vaste rust- en verblijfplaatsen (zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen), essentiële vliegroutes en foerageerplaatsen zijn beschermd. Ook in perioden waarin de dieren niet aanwezig zijn, mogen dergelijke plekken niet ongeschikt gemaakt worden of verloren gaan. In bepaalde gevallen kan gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als te verwachten is dat bij een ingreep versterking van gewone dwergvleermuizen of hun leefgebied zal plaatsvinden moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet in vrijwel alle gevallen onderzoek naar de situatie ter plekke plaatsvinden.

3. Onderzoek

Vanwege de mobiliteit van de gewone dwergvleermuis en de uiteenlopende functies die het landschap voor deze soort kan vervullen, moet onderzoek gespreid over het jaar plaatsvinden. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd met behulp van een bat-detector door een vleermuisdeskundige.

- In de kraamperiode (half mei – half juli) moeten tenminste twee onderzoeksronden in de avond- en/of ochtendschemer plaatsvinden.
- In de paartijd (augustus – september) moeten eveneens twee ronden vanaf zonsondergang plaatsvinden.
- Naast verblijfplaatsen moeten vliegroutes en foeragerende dieren in kaart worden gebracht.
- Winterverblijven zijn op te sporen door in augustus te letten op middernachtelijk zwermgedrag en door in de winter in (voor mensen toegankelijke) ruimten naar gewone dwergvleermuizen te zoeken.

Bestaande gegevens zijn maar zelden toereikend om negatieve gevolgen van een ingreep te kunnen beoordelen.

4. Beschermingsmaatregelen per activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de gewone dwergvleermuis, zijn onder andere:

- renoveren, restaureren en slopen van gebouwen,
- kappen van bomen en verdwijnen van groenstructuren,
- aanbrengen van verlichting,
- aanleggen of verbreden van infrastructuur,
- plaatsing van windturbines (*wordt niet nader toegelicht in de Soortenstandaard; betreft vooral aanvaringslachtoffers*).

Bij werkzaamheden aan gebouwen moet voorkomen worden dat gewone dwergvleermuizen gedood worden of verblijfplaatsen ongeschikt raken. De meest kwetsbare perioden zijn:

- de kraamperiode (15 mei – 15 juli),
- de paartijd (15 augustus – 15 oktober),
- de winterrust (1 november – 1 april).

Verblijfplaatsen moeten ruim van te voren ongeschikt gemaakt worden door gaten te slaan in holle muren en dakpannen en betimmering te verwijderen. Afhankelijk van het type verblijfplaats moeten vervangende verblijfplaatsen uiterlijk drie tot zes maanden voorafgaand aan een kwetsbare periode aanwezig zijn.

Voor iedere te verdwijnen verblijfplaats moeten vier vervangende verblijfplaatsen worden gemaakt. Deze moeten onder andere een microklimaat bieden dat vergelijkbaar is met de verdwijnende verblijfplaatsen. Vervanging van winterverblijven moet in overleg met een vleermuisdeskundige gebeuren.

Als groenstructuren verdwijnen die als vliegroute en/of als foerageergebied gebruikt worden, moeten ruim van te voren (1 – 3 jaar) alternatieven aangeplant worden. De kapwerkzaamheden moeten dan in de winter plaatsvinden. Wanneer bomen als verblijfplaats worden gebruikt, moeten de kapwerkzaamheden in de periode april – augustus plaatsvinden. Na het kappen moeten de bomen met de holten naar boven gericht een nacht blijven liggen zodat eventueel aanwezige vleermuizen kunnen weggelopen.

Verstoring door verlichting moet vermeden worden. Dit geldt voor verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. In het plangebied en de directe omgeving moet de verlichting minimaal zijn, het licht moet naar beneden worden gericht en er moeten afscherpende armaturen worden gebruikt.

Bij nieuwe infrastructuur die een vliegroute kruist, kan het noodzakelijk zijn een voorziening te maken die ervoor zorgt dat vleermuizen veilig onder- of bovenlangs kunnen passeren.